

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMŲINIŲ SĄJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMŲINIUS

2003 m. liepos 3 d.

Nr. 27 (556)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Liepos 6-oji - Lietuvos Valstybės diena

Pasitinkame 750-ąsias Lietuvos Karaliaus Mindaugo krikšto ir karūnavimo metines. Tai liudija, kad Lietuva į krikščioniškųjų Europos valstybių šeimą įstojo dar 13 a. viduryje, ir džiugu, kad šiomis idėjomis liksime ištimi ligi šiandien.

Mindaugas - pirmasis vieningos valstybės valdovas atvėrė Lietuvai visiškai naują ir netikėtą istorijos puslapį. Jo nubrėžtu keliu Lietuva pasuko tik gerokai paklaidžiojusi ir daug iškentėjusi.

Mindaugas - vienintelis Lietuvos Karalius. Pagal viduramžių supratimą, tik karalius buvo savarankiškas valdovas, todėl po unijos lenkai trukdė Vytautui Didžiajam gauti šį titulą. Tačiau iš Mindaugo laikų Lietuvą nušviečia karališkosios karūnos švytėjimas, kuris, kol turėsime valstybę, liudys - Lietuva, karališkasis suverenas, karūną gavusi iš popiežiaus Inocento IV rankų.

Gražiausiu metų laiku sutinkame šią prasmingą šven-

tę - Valstybės dieną. Valstybės, už kurią aukojosi tūkstančiai nepriklausomybės kovų savanorių ir pokario partizanų, valstybės, kurios atkūrimo stebuklas nušvito 1990 m. kovo 11-ąją.

Nelengvos dienos mūsų kraštui, kai laikraščiai ir televizija metų metais šaiposi iš Valstybės ir Bažnyčios. Norisi paklausti: o kas mes būtume, jei nebūtų Karaliaus Mindaugo krikšto, šimtmečių kovos už mūsų Valstybę, jei vien praėjusiame amžiuje lietuviai nebūtų triskart skelbę Nepriklausomybės? Jei nebūtų žmonių, kuriuos pagerbiame dėdami gėles prie mums brangių paminklų...

Ir širdis nudžiunga pagalvojus, kad Valstybės diena - tai šventė, įprasminanti mūsų gyvenimo idealus ir kovas. Tad sveikiname savo skaitytojus ir visus Lietuvos žmones linkdami tyro džiaugsmo, sveikatos, stiprybės ir ryžto prasmingiems darbams.

Audronė
KAMINSKIENĖ

Čia mūsų širdis...

Antano Sutkaus nuotr.
Ingrida VĖGELYTĖ

LPKTS tarybos konferencija

Birželio 27 d. įvyko eilinė LPKTS tarybos konferencija. Iškilmingai sugiedojus Tautišką giesmę ir tylos minutę pagerbus išėjusius į Amžinybę, prasidėjo darbinė konferencijos dalis. Tarybos pirmininkė dr. V. Briedienė informavo, jog tai paskutinė konferencija prieš LPKTS IX suvažiavimą ir ją užbaigiamas dvejų metų veiklos etapas.

LPKTS 15 metų jubiliejaus proga LPKTS I, II ir III laipsnio žymeniu "Už nuopelnus Lietuvai" buvo apdovanoti skyrių pirmininkai, aktyvūs nariai.

Valdybos darbo ataskaitą padarė LPKTS valdybos pirmininko pav. J. Marcinkevičienė. Ji informavo apie tai, kas nuveikta. Darbo grupė suvažiavimo dokumentams rengti bei Politikos ir programos komitetas atnaujino LPKTS programą. LPKTS įstatų ir reglamentų pakeitimus pateikė svarstyti valdybos ir tarybos konferencijoms. Suvažiavime balsavi-

mui sudaryti kandidatų į LPKTS tarybą, Mandatų ir etikos, Revizijos komisijas sąrašai. Penkiasdešimtyje LPKTS skyrių įvyko LPKTS ir TS (LK) susitarimo (2003 04 16) projekto svarstymas. Du trečdaliai skyrių pasisakė už vieningą politinę veiklą vieningoje organizacijoje.

Pranešimą politiniais ir organizaciniais klausimais padarė LPKTS pirmininkas dr. P. Jakučionis. LPKTS ir TS (LK) susitarimas yra ketinimų susitarimas, sakė pirmininkas. "Jei šis susitarimo projektas bus patvirtintas LPKTS IX suvažiavime, tada prasidės konkretūs darbai: bus numatomos sąlygos, jungimosi būdai ir struktūros. LPKTS ir TS (LK) derybų grupės susitiko ne kartą, jų metu pateikta nemažai siūlymų, bet dar nėra sprendimų", - sakė P. Jakučionis. Konferencijoje buvo balsuojama "už" ir "prieš" šį susitarimą. Du trečdaliai tarybos narių pasisakė "už".

(keliamo į 2 psl.)

Žinios iš Seimo

Prezidentūra pradeda prorusišką kampaniją

Prezidento rinkimų išvakarėse ir po netikėtos pergalės Rolandas Paksas su komanda buvo lyg ir pusiau argumentuotai kaltinami prusiškų interesų atstovavimu. Šiandien įvairūs politinio ir visuomeninio gyvenimo įvykiai byloja, kad ši kompanija pradeda savo veiklą.

Tąkart pirmasis iš politikų profesorius Vytautas Landsbergis spaudos konferencijoje išrinktajam Prezidentui pažadėjo budriai stebėti prezidentūrą. Prezidentas su komanda iškart po rinkimų sugebėjo išgarsėti ketinimais pakeisti visų slaptųjų tarnybų vadovus, taip atvirai klindami šalies saugumo pamatus. Daugiausia tada kliuvo Valstybės saugumo departamentui vadovui M. Laurinkui. Kaltinimai jo vadovaujama tarnybai dėl žurnalisto verbavimo buvo panašesni į gudrius spąstus. Juk visa nema- lonė, kritusi prezidentūros

nepageidaujama M. Laurinkui, kaip tik sutapo su Prezidento ketinimais keisti šios tarnybos vadovą. Tik opozicijos kritikos dėka pavyko sustabdyti šiuos R. Pakso ketinimus.

Iki šiol tylėjusi prezidentūra pradeda savo veiklą - jos iniciatyva uždarytas pas mus veikęs čečėnų interneto tinklapis, M. Laurinkus ruošiamas išsiųsti į Briuselį diplomatinei tarnybai, o Valstybės saugumo departamento specialistai Seime prakalbo apie tai, kad jų sprendimus lemia Maskvos įtaka.

Apnuogino Maskvos ketinimus

Po neįtikėtino masto puolimų perkamoje žiniasklaidoje turbūt nieko geresnio nebuvo galima sugalvoti norint atsikratyti Valstybės saugumo departamento vadovo, kaip tik tyliai sulaukti laiko, kai viskas pasimirš. M. Laurinkus nors pavargo, bet atsilaikė. Žmonės primiršo.

(keliamo į 3 psl.)

Aktualijos

■ Į Pasaulio lietuvių dainų šventę atvyko per 30 tūkst. Lietuvos ir užsienio svečių.

■ Seimas skubos tvarka plenariniame posėdyje svarstys Prezidento R. Pakso pasiūlytą Valstybės tarnybos įstatymo pataisų projektą, kuris sudarytų teisinę prielaidą atleisti iš darbo pažeidusius etikos principus valstybės tarnautojus.

■ Lietuvos ir Europos Sąjungos atstovai teigiamai vertina Lietuvos pasirengimą įgyvendinti naująją geležinkelio tranzito per Lietuvą tvarką.

■ JAV lietuvių bendruomenės atstovai, posėdžiaujantys bendroje komisijoje su Seimo nariais, ragina spausti Rusiją dėl okupacijos žalos atlyginimo.

■ Legendinės "Lituanikos" žygio pasekėjai - per Atlanto vandenyną skrendantys Kauno aeroklubo pilotai Viktoras Ramonas ir Gintautas Staniulis - antradienį pradėjo vieną ilgiausių skrydžio etapų: Islandija-Kanada.

■ Lietuvos ambasadorius Latvijoje Petras Vaitiekūnas Latvijos Seimo Užsienio reikalų komisijos pirmininke Inesei Vaiderei įteikė Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko Gedimino Kirkilo laišką, kuriame prašoma paspartinti Latvijos ir Lietuvos sienos ratifikavimo procesą.

■ Religinėms bendrijoms, bendruomenėms ir centrams nuosavybėn neatlygintinai bus perduodami tik prie jų nuosavybės teise turimų pastatų ir kitų statinių esantys žemės sklypai, kurie turės būti tokio dydžio, kokio būtini esamiems pastatams ir kitiems statiniams eksploatuoti pagal jų tiesioginę paskirtį.

■ Kandidatu į Azerbaidžano prezidento postą iškeltas prezidento Heidaro Alijevo sūnus Ilhamas Alijevas. Rinkimai paskirti spalio 15 d.

■ Daugiau kaip trisdešimt šalių, kurios nepasirašė įstatymu baudžiamajam teismui (TBT), gali netekti JAV karinės paramos, sakė JAV valstybės departamento atstovas.

■ Šiaurės Korėjos kariškiai pagrasino "stipriai ir negailėstingai" keršyti, jei JAV ir jų sąjungininkės imsis sankcijų ar pradės šios stalinistinės valstybės blokadą.

LPKTS tarybos konferencija

(atkelta iš 1 psl.)

Buvo patvirtintos LPKTS valdybos pirmininko, Revizijos komisijos ataskaitos, patvirtinta suvažiavimo darbotvarkė.

Tarybos pirmininkė dr. V. Briedienė padarė ataskaitą apie svarbiausius dvejų metų tarybos veiklos momentus, už nuoširdų darbą padėjo paduotojui R. Paplauskui. "Nesėdėjome sudėję rankų, - sakė pirmininkė, - nes ataskaitiniu laikotarpiu šalyje vyko nemažai svarbių įvykių: dveji rinkimai - savivaldybių ir prezidento, priimta per 20 rezoliucijų, Kaune surengtas forumas energetikos klausimais, protestų akcijos ir kiti. Visur aktyviai dalyvavau." Pirmininkė padėjo apskričių koordinatoriams - P. Rindokui (Tauragė), Č. Dirkei (Šiauliai), kartu pasidžiaugė, kad LPKTS sėkmingai atstovauja Lietuvai Tarptautinėje buvusių politinių kalinių ir komunistų aukų asociacijoje.

LPKTS valdybos pirmininkas A. Lukša padėjo valdybos nariams už nuoširdų ir kruopštų dar-

bą ir atsiskaitė už dvejų metų valdybos darbą, apibūdino jos komitetų - Politikos ir programos, Pasipriešinimo istorijos, Informacijos, Ryšių su kitomis organizacijomis, Socialinio, Organizacinio ir kitų darbą. Padėjo valdybos nariams už dalyvavimą politinėse akcijose bei svarbiausiose renginiuose.

Konferencijoje kalbėjo R. Paplauskas (Panevėžys), E. Strončikas (Jurbarkas), B. Gajauskas (Vilnius), V. Bičiūnas (Kaunas), A. Dručkus (Rokiškis), V. Jogminienė (Kaunas), M. Babonas (Garliava), V. Kaziulionis (Varenė), A. Švenčionis (Kaunas), V. Gabužienė (Jonava).

Patvirtinti naujai išrinkti LPKTS skyrių pirmininkai: Ignalinos - R. Kačiulis, Jurbarko - P. Gervylis, Lentvario - J. Čiras, Šiaulių - Č. Dirke, Joniškio - J. Lukys, Lazdijų - A. Bagdonavičienė, Šilutės - I. Vasiliauskis, Panevėžio - P. Pocius, Vilkijos - Z. Petraitenė, Kaišiadorių - A. Mitkuvienė, Šilutės - T. Ūksienė, Rokiškio - T. Aleksiejus, Kauno - I. Vilčinskienė.

Šioje konferencijoje buvo priimtos dvi Panevėžio aps. koordinatoriaus A. Blažio parengtos rezoliucijos, kurias spausdiname atskirai.

Konferencija kreipėsi į skyrių pirmininkus ir ragino kuo skubiau pateikti valdybai dar nepateiktus delegatų į LPKTS IX suvažiavimą sąrašus.

Suvažiavimas įvyks liepos 12 d. 10 val. Kaune, Vytauto Didžiojo universiteto salėje (S. Daukanto g. 28).

"Tremtinio" inf.

Apdovanojimas įteikiamas LPKTS valdybos narei Birutei Kažemėkaitei

Rezoliucija

Dėl okupantų padarytos žalos atlyginimo

1940 m. birželio 15 d. Rusijos sukurta sovietinė armija okupavo Lietuvą. Prasidėjo masiniai areštai, tremtys, atiminėtas turtas, suardyta žemės ūkio ir pramonės plėtra. Lietuvos vyrai įtraukti į dviejų grobuonių tarpusavio karo verpetą, versti guldyti galvas. Pirmyn ir atgal riedantys frontai paliko pelenus ir griuvėsius, kapų kauburėlių eiles. Pokario partizanų kova su okupantais kainavo dešimtis tūkstančių gyvybių. Žudytas tautos genetinis fondas ir jos ateitis. Šimtams tūkstančių politinių kalinių ir tremtinių teko vergo dalia, žudantis darbas. Rusijos platybėse

augo miestai, gamyklos, gilėjo šachtos. Tai mūsų prarastų gyvenimo metų, palaužtos sveikatos kaina. Retas grįžusiųjų iš GULAG'ų neturi invalidumo grupės. Lietuvoje sovietinės armijos daliniai nioško gamtą, nafta ir chemikalais teršė didelius plotus. Melioracijos manija pažeidė ekologinę pusiausvyrą, sugriovė sodynas, sudarkė gamtovaizdį. Kolūkinė sistema iškreipė žmonių moralės sampratą, išmokė vogti ir girtauti. Drausta tikyba, bažnyčios paverstos sandėliais. Tai toli gražu ne visas skriaudų sąrašas.

Rezoliucija

Dėl teisėtvarkos šalyje

Teisėtvarka mūsų šalyje smuko taip žemai, kad piliečiai prarado pasitikėjimą teisingumu. Leidžiami įstatymai, kokių pageidauja partijos, grupuotės ar net atskiri asmenys. Vis dažnesni atvejai, kai įstatymai prieštarauja valstybės Konstitucijai. Visų lygių teismai tapo nepatikimi ir jų sprendimai vis dažniau apskundžiami Strasbūro tarptautiniam teismui. Tokia jungtinė įstatymų leidėjų ir teismų darbo pasekmė - prarastas teisinės valstybės prestižas, išaugęs nusikalstamumas, korupcija, žmogaus teisių pažeidimai.

Tokia labai apibendrinta skaudi mūsų teisėtvarkos būklė, su kuria mes, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, patyrę sovietinės justicijos suvalę, negalime taikstyti. Reikalaujame, kad priimami įstatymai saugotų

eilinio piliečio teises, o ne teisių saugojimu būtų dangstomi žmones žalojantys veiksmai. Pavyzdys - draudimas vaikus tikrinti narkotikų testeriu. Ko bijota: pažeisti vaikų teises ar vis sparčiau vešintį narkotikų verslą? Neginamos dirbančiųjų teisės, kai darbdavys pasinaudodamas nedarbu sukuria vergovines darbo sąlygas, psichiškai traumuoja grėsme būti atleistiems iš darbo.

Neleistinai vilkinamas okupantų nacionalizuoto nekilnojamojo turto grąžinimas, ypač miestuose, kur valdininkai pasisavina dešimtis sklypų. Negirdėta, kad būtų baudžiami ir konfiskuojamas turtas asmenų, stambiu mastu vogusių valstybės, tai yra mūsų visų, turtą.

Politinės bylos sprendžiamos tik valdančiosios partijos ideologijos

1992 m. birželio 14 d. referendume apie 90 proc. Lietuvos piliečių pasisakė, kad būtų atlyginta okupacijos Lietuvai padaryta žala. Apskaičiuotas bent jau materialinės žalos dydis. Praėjo vienuolika metų, o rezultatų nėra. Dešimtmečius trukusios vergijos padarytų nuostolių Rusija nenori pripažinti ir atlyginti. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga reikalauja, kad nebūtų apsiribojama tik pokalbiais LR Seime apie žalos atlyginimą siekiant nuraminti visuomenę ir pateisinti referendumo sprendimo vilkinimą, bet šis klausimas turi būti ryžtingai keliamas tarptautiniu lygiu, Hagos tribunole ir kitose instancijose, nelaukiama, kol išmirs nepamirštantys tėvynei padarytos skriaudos.

naudai arba visai nutraukiamos. Ne-teisingumo etalonu gali būti MGB agento A. Urbono-"Zinomo", išdavusio partizaną A. Ramanauską-Vanagą, nutraukta byla arba KGB agentės K. Prunskienės-"Šatrijos" reabilitavimas. Nekreipdama dėmesio į visuomenės nuomonę Generalinė prokuratūra atiduoda Medininkų žudynių dalyvių Latvijai nesiėmusi šios bylos tyrimo spartinimo.

Mes klausiamo, kodėl mūsų teisėtvarka, kuriai dosniai mokama iš valstybės išdo, visai nesirūpina teisingumu, kodėl niekais paverčiamos teisės saugos pastangos mažinti nusikalstamumą, policijos pareigūnai priversti viešai protestuoti dėl mažų atlyginimų, blogų darbo sąlygų. Kodėl Lietuvos žmonės, neapsikentę betvarke, patys imasi veiksmų, artimų Linčo teismui?

Atsakymas vienas: nei įstatymų leidžiamoji, nei vykdomoji valdžia neatlieka savo pareigų.

Michaelis ŠMIOLCERIS

"Dantės pragaras" pramogų parke

Šiandieninė Lietuva - šalis, kuri sėkmingai ir tiesiai vairuoja ES ir NATO link. Baltijos šalies ekonominė plėtra, jeigu nekreiptume dėmesio į nemažą bedarbybę, yra sėkmės istorija apie sparčią integraciją į vakarietiškas struktūras. Dauguma lietuvių į ateitį žvelgia su viltimi ir optimistiškai. Tai nestebina, jeigu atsižvelgtume į šalies praeitį, kurioje ryškia žymė paliko 50 metų sovietų ir komunistų represijos. Lietuviai nepalieka šio laikotarpio suvokimo būsimoms kartoms. Ir tai dažnai daroma labai originalia forma. Kaip Grūto skulptūrų parke. Jeigu būtų galima apibrėžti "lietuvišką" svajonę, tai ponas Viliumas Malinauskas būtų geriausias jos įkūnijimas, nors sovietinės okupacijos metais šiam nerangiam, bet energingam žmogui ėjos nelengvai. Šiandien firmos vadovą ir Komunistų partijos relikto muziejaus direktorių būtų galima priskirti prie turtingiausių šalies žmonių. (...) Jis nusipirko pelkėtą žemės sklypą netoli Druskininkų, į pietvakarius nuo Vilniaus, nusausiną pelkę ir pristatė Lenino, Stalino ir kitų Komunistų partijos veikėjų statulų, kurios kadaise turėjo įkūnyti sovietinio socializmo viešpatavimą. Ir nebūtų jis - Viliumas Malinauskas, jeigu jo idėjoms vėl nebūtų pasipriešinta. Jam buvo priekaištaujama dėl daugelio dalykų - dėl "blogos skonio", "žalingos įtakos jaunimui". (...) "Reklamai man nereikėjo išleisti nė vieno lito", - džiaugiasi Malinauskas. Ir atsilygina savo priešininkams klatingu būdu: jų veidus menininkai išdrožė medyje ir statulose buvo pašaipiai pastatytos Grūto parke, šalia akmeninių ir metalinių Komunistų partijos statulų. Šį kartą Malinauskas vienareikšmiškai laimėjo, nes "nė vieno iš projekto priešininkų šiandien nebėra valdžioje". Malinausko požiūris į 50 metų okupacijos baisumus, - maždaug vienas milijonas nuo 1944 metų buvo arba deportuoti, arba nužudyti, arba paliko šalį, - yra labai ironiškas. Nors lietuviškame turizmo projekte rašoma, kad ekspozicijos pateikimas turi priminti "Dantės pragarą", tačiau bešališki lankytojai pajunta atmosferą, kuri šiek tiek primena pramogų parką. Kaip kitaip būtų galima paaiškinti tą faktą, kad ekspozicijos atidarymo proga 2001 m. balandžio 1 d. buvo surengtas festivalis. (...) Šventė, kuri, tarp kitko, kiekvieną kartą pakartojama gegužės 9 d. - sovietinės pergalės prieš nacių Vokietiją dieną.

(išversta iš "Wiener Zeitung", 2003 06 11)

Pratęskite "Tremtinio" prenumeratą

Prenumeratos kaina su pašto paslaugomis:

1 mėn. - 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Opozicija nusiramino ir susidomėjo kitais dalykais. Tik prezidentūra, matyt, turinti aiškių ketinimų nurašyti slaptųjų tarnybų vadovus, nerimsta. Po žiauraus skandalo ir pjoavimo ji pasiūlė M.Laurinkui ramų darbą užsienyje. Tiesa, nežinia, ar pasiūlė, ar tik apsiskelbė pasiūliusi, mat pats ponas Laurinkus tuomet buvo komandiruotėje, užsienyje. Vienintelis operatyviausiai šį „pasiūlymą“ įvertinęs buvo konservatorius V.Landsbergis, vėliau dėl šio įvykio, kaip buvęs aukščiausias valstybės pareigūnas, padaręs oficialų pareiškimą apie Lietuvos gerų santykių su vienu kaimynu tolesnę evoliuciją.

Jis aiškino, kad pralaimėjusi tiesioginę teritorinę ekspansiją vakarų kryptimi, tik mėgindama dar prilaikyti 1945 m. laikinai gautą Karaliaučiaus kraštą, Rusija pakeitė savo taktiką kaimynų atžvilgiu. Strategija nepasikeitė – tai tikslai išlaikyti tiek įtakos posovietinėse „interesų zonose“, kiek įmanoma, dėl kai ko susiderant su Vakarų valstybėmis.

V.Landsbergis paaiškina, kodėl susiklostė tokia padėtis. „Lietuva yra viena labiausiai Rusijai rūpimų vietų. Čia siekiama išsivirtinti energetikoje, nejudamo turto rinkoje, žvalgybiškai ir kriminališkai, įsibrauti į bankus. Vėl ištraukta iš atliekų karinio tranzito kilpa. Bus toliau perimama ir infiltruojama žiniasklaida. Trys tradiciniai, strategiškai gerai parinkti mažosios geopolitikos taškai – tai buvusio Sniečkaus arealas, Kėdainiai, Klaipėda. Jie turėtų būti papildyti atramomis valstybės valdžioje.“

V.Landsbergis ne tik aiškina Rusijos ekspansijos į Lietuvą priežastis. Savo pareiškime jis įvardina šios ekspansijos sklaidos erdvę:

“Peržvelgiame esamas valdžios struktūras ir matome Rusijos baimės varžomą prokuratūrą, sovietinių teroristų nepersiekiojančią ir tarptautiniais žmogaus teisių klausimais užčiauptą Vyriausybę, tikriausiai jau infiltruotą prezidentūrą (yra duomenų, kad aukštas pareigas ten užima asmuo, dirbęs SSRS karinėje žvalgyboje, bent ligi 1991 m. spalio). Nesunku numatyti, kuria kryptimi dabar bus nukreiptos tolesnės pastangos. Artimiausiu metu Rusija stengsis užvaldyti jau ligi šiol gana atsargų Lietuvos valstybės saugumo departamentą.

Tam tikros spaudos puldinėjimas prieš VSD matėme, kaip ir provokatorių panaudojimo atvejus – tai artillerinis paruošimas. Įgijusi atramos dar ir Seime, kuris nuolankiai taikstosi su lietuviškai atstovaujama Rusijos interesais Strasbūre ir vietiniais užsimojimais prieš konstitucinę santvarką, kaimynų šalis dabar kurs esminį iššūkį Lietuvai per VSD. Užvaldymas – tai būtų ne tik „geri“, bet patys geriausi santykiai”, – kaip visada taikliai ironizuoja profesorius.

Jis, kaip ir kadenciją baigęs Prezidentas V.Adamkus, įspėja, kad VSD vadovybę keisti dabar ne laikas, o toks ketinimas vertas ypatingo visuomenės, partijų ir šalies vadovų dėme-

sio. “Status quo (ne Status) būtų kol kas geriausia išeitis”, – šmaikščiai užbaigia pareiškimą V.Landsbergis.

Maskvos reikalavimu Lietuvoje uždrausta čečėnų žiniasklaida

Turbūt kiekvienas buvęs politinis kalinys ir tremtinys ne kartą yra didžiavęs tuo, kad naikinama čečėnų tauta laisvame pasaulyje turi tokį draugą kaip Lietuva. Iki tol, kol Prezidentas buvo Valdas Adamkus, čečėnai čia galėjo rasti prieglobstį, supratimą, čia veikė jų atstovybė, internetinė žiniasklaida. Ne veltui vienu iš paskutiniųjų dekretų Prezidentas V.Adamkus čečėnų atstovei Alijevai suteikė Lietuvos pilietybę, lyg apsidraudamas nuo Rusijos draugų aršaus noro patikti, pasitarnauti tam “draugui” ir išvaryti čečėnų iš Lietuvos. Taigi Alijeva saugi. Bet nutrauktas čečėnų informacinės svetainės “Kavkaz-Centr” gyvavimas, kuris buvo palaikomas Vilniuje esančios bendrovės tarnybinėje stotyje.

“Kavkaz-Center” nušviečia įvykius Čečėnijoje ir musulmonų šalyse iš čečėnų kovotojų už nepriklausomybę pozicijų.

Pasiaiškinti dėl šio įvykio į Seimą buvo iškviestas VSD generalinio direktoriaus pavaduotojas Arvydas Pocius. Paaiškėjo, kad sprendimas buvo priimtas Prezidento Rolando Paksos vadovaujamoje Užsienio politikos koordinavimo taryboje. Taigi prezidentūra savo prorusišką veiklą sėkmingai plėtoja.

VSD pareigūnai birželio 20 d. Vilniuje interneto paslaugas teikiančioje bendrovėje “Elneta” išjungė tarnybines stotis, kurioje buvo palaikomas čečėnų nepriklausomybininkų tinklapis, ir paėmė ją kaip daiktinį įrodymą. A.Pocius mėgino Seimo narius įtikinti, kad tinklapis galėjo būti finansuojamas Osamos bin Laden o ir propagavo terorizmą. Tačiau parlamentarai įtarė, jog VSD tiesiog pasidavė Rusijos spaudimui uždaryti šią svetainę. Mat pastaraisiais mėnesiais Rusijos pareigūnai ne sykį Lietuvai pareiškė nepasitenkinimą dėl čečėnų svetainę aptarnaujančios tarnybinės stoties patalpinimo Vilniuje ir reikalavo, kad nepriklausomybės siekiančių čečėnų svetainės veikla būtų nutraukta.

Prašo JT sureguliuoti konfliktą Čečėnijoje

Trylika Seimo narių, dalyvaujančių Tarpparlamentinių ryšių su Čečėnijos Respublika Ičerkerija grupėje, tarp kurių yra ir LPKTS pirmininkas Povilas Jakučionis, pasirašė Jungtinių Tautų, Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos (ETPA) bei Europos Saugumo bei Bendradarbiavimo Organizacijos vadovams adresuotą kreipimąsi dėl konflikto Čečėnijoje sureguliovimo.

Jamė pritariama ETPA narių siūlymams Čečėnijos problemos sprendimą pavesti Jungtinėms Tautoms. Tam reikalui reikėtų sukurti specialią JT misiją Čečėnijai, pradėti derybas tarp kariaujančių šalių, išvesti iš Čečėnijos Rusijos kariuomenę ir nuginkluoti Čečėnijos pasipriešinimo pajėgas.

Įvykiai, komentarai

Karčios piliulės

Nepaisant didelių pastangų sulipdant koaliciją iš socialdemokratų, “prezidentinių” liberalų demokratų, Lenkų rinkimų akcijos ir Lietuvos rusų sąjungos Vilniaus tarybos narių, sostinės meru vis dėlto tapo Artūras Zuokas. Aišku, valdančioji partija nepratusi prie tokių dalykų, tuo labiau kad kaunantis už sostinės mero postą buvo mestos partijos viršūnės su pačiu Č.Juršėnu priešaky. Todėl pirmiausia buvo liepta “prezidentinės” partijos vadovams, jau faktiškai tapusiems didžiausiais socdemų draugais, Valentinui Mazuronui ir Henrikui Žukauskui pasmerkti Seimo pirmininko A.Paulausko vadovaujamus socialliberalus ir išvadinti juos išdavikais. Mat Vilniaus tarybos nariai socialliberalai nusprendė palaikyti A.Zuoką. Pasak liberalų demokratų lyderio V.Mazuronio, Naujoji sąjunga (socialliberalai) jau nebe pirmą kartą tampa išdavikais ir šios partijos vadovams tokie veiklos metodai yra artimi ir priimtini. Dar aršiau kalbėjo jau kelias partijas pakeitęs liberalas demokratas H.Žukauskas. Jis paragino kitas partijas nesijungti į koaliciją su socialliberalais, nes jie vis tiek išduos. Tai buvo aiški užuominė valdančiajai socialdemokratų partijai nutraukti koaliciją su A.Paulausko partija. Beje, tokios kalbos apie koalicijos nutraukimą sklendo jau seniai. Kaip ir tai, jog tarp Seimo socialliberalų frakcijos narių viešpatauja sumaištis. Vieni šios frakcijos nariai persimetė pas socialdemokratų, kiti – pas vadinamuosius “prezidentinius”. Todėl socialliberalų vadui A.Paulauskui teko raminti savo partiečius ir pareikšti, jog koalicija su socialdemokratais išliks iki šio Seimo kadencijos pabaigos. Tačiau A.Paulauskas pripažino, jog frakcijos nariai nuolatos kalbinami pereiti į kitas frakcijas, pirmiausia pas socialdemokratų. Žiniasklaidoje jau ne kartą pasirodė pranešimų, kad socialliberalų frakciją artimiausiu metu ketina palikti iki septynių narių. Ne visi jie perbėgs pas socialdemokratų. Dalis pasuks pas liberalus demokratų, kurie neslepia turintys faktiškai neribotą finansinių galimybių. Iš tiesų socialdemokratai galėtų apsieiti ir be A.Paulausko frakcijos. Č.Juršėno komanda turi 53 narius, o sudarius koaliciją su liberalais demokratais, turinčiais 13 narių, iki daugumos jiems trūktų tik trijų balsų. Tačiau juos gauti vienas juokas, juk yra K.Prunskienės ir K.Bobelio grupuotės, kurios jau seniai sutartinai bal-

suoja kartu su “šlovingosios” partijos atstovais. Na, o dėl galimo socialliberalų išsilakstymo po kitas partijas, tai nebūtų nieko nuostabaus. Juk ši partija, kaip ir nemažai kitų, buvo įkurta ne visuomenės grupėms atitraukti, o tam, kad būtų sudarytos sąlygos savo nariams prasimušti į valdžią. Tokios partijos absoliučiai neturi jokių ideologinių principų ir visada pasirengusios susidėti su tais, kurie daugiau pasiūlys.

Ar sulauks atpildo?

Prezidentas Rolandas Paksas pateikė Seimui Valstybės tarnybos įstatymo pataisas, kurios leistų patraukti teisinę atsakomybę pažeidimus padariusius valstybės tarnautojus ir uždraustų jiems penkerius metus dirbti valstybės tarnyboje. Prezidentas paragino Seimą skubiai priimti jo siūlomas pataisas. Susitikęs su Seimo pirmininko pavaduotoju Č.Juršėnu, Prezidentas pareiškė, jog būtina nedelsiant užkirsti kelią tolesnei valdininkų savivalei, o šio įstatymo pataisų priėmimo siekimas būtų naudingas tikrai pažeidėjams, kurie turėtų kelis mėnesius laiko savo nešvariems darbams paslėpti. Prezidentas turėjo galvoje tai, jog Seimo pavasario sesija baigiasi artimiausiomis dienomis.

Panašią Valstybės tarnybos įstatymo pataisą pateikė ir Valstybės valdymo bei savivaldybių reikalų komitetas kilus skandalui dėl žemėtvarkos valdininkų piktnaudžiavimo skirstant žemės sklypus. Prezidento pateiktos įstatymo pataisos kur kas griežtesnės. Jose numatyta, kad atleidimui iš pareigų dėl piktnaudžiavimo tarnyba neturi būti taikomas bendrasis šešių mėnesių nuo nusizengimo padarymo dienos tarnybinės nuobaudos paskyrimo terminas. Šis terminas netaikytinas todėl, kad valstybės tarnautojų piktnaudžiavimo tarnyba faktai dažniausiai paaiškėja tik praėjus nemažam laikotarpiui nuo nusikaltimo įvykdymo. Prezidentas taip pat siūlo uždrausti priimti į valstybės tarnybą asmenis, atleistus iš pareigų dėl piktnaudžiavimo tarnyba, penkerius metus nuo jo atleidimo iš pareigų dienos. Pasak Prezidento, tokiu būdu būtų užkirstas kelias tik formaliam atsakomybės įgyvendinimui, kai susikompromitavę valstybės tarnautojai, atleisti iš vienu pareigų, nepraėjus ilgesniam laikui vėl užima panašias ar net aukštesnes.

Jonas BALNIKAS

Tėvynės sąjunga kviečia į dviračių žygį

TS lyderis Andrius Kubilius kviečia Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungą į bendraminčių kelionę-akciją dviračiais “Suk į dešinę”.

Šis savaitės trukmės žygis vyks liepos 12-20 dienomis. “Suk į dešinę” – tai poilsinis sportinis važiavimas dviračiu, pažintinė veikla, susitikimai su Lietuvos žmonėmis, Tėvynės sąjungos ir broliškų partijų skyrių nariais.

Pernai apvažiavę Žemaitiją, šiemet A.Kubiliaus pasekėjai tęs kelionę po Aukštaitiją. Išvykstama iš Vilniaus, galutinis maršruto taškas – Anykščiai. Pakeliui numatoma aplankyti Aukštaitijos nacionalinio parko gyvenvietes, Ignaliną, Uteną, Rokiškį, Kupiškį, Pasvalį ir Panevėžį.

Žygio dalyviams reikia turėti savo dviratį, palapinę ir miegmaišį.

Smulkesnė informacija: Nerius Gasparavičius, tel. (8-5) 2396272, (8-699) 67771, el. paštas: negasp@lrs.lt

Vanda BRIEDIENĖ

Pasaulyje

Jonas BALNIKAS

Pasipriešinimas komunistinei diktatūrai

Buvusi Sovietų sąjunga plėtė savo įtakos zoną ne tik okupuodama Pabaltijo valstybes, bet ir skleisdama komunizmo ideologiją bei įvairiais būdais stiprindama komunistams palankias vyriausybes Rytų ir Vidurio Europos valstybėse. Ir ne tik Europos...

Tačiau visada tiek atskiri žmonės, tiek jų grupės, o kartais didelė tautos dalis priešinosi komunistinei diktatūrai ir demokratijos apribojimams, spresdama ir genocidui, žmonių persekiojimui ir naikinimui be teismo sprendimo arba su dirbtinai sukurtais sprendimais.

Pirmas didelis sukilimas sovietų valdomoje Rytų Europoje buvo 1953 m. birželio 17 d. sukilimas buvusioje DDR. Po to Europos laisvės ir kovos prieš komunistinę diktatūrą istorijoje buvo Vengrijos revoliucija 1956 m., Prahos pavasaris 1968 m., Dancigo darbininkų maištas 1970 m. Buvo Charta'77 ir Solidarumas 1980.

Šių metų birželio 17 d. Vokietija prisiminė ir iškilmingai paminėjo buvusios DDR 1953 m. birželio 17 d. sukilimo 50-metį, pagerbė jo aukas. Sukilimas prasidėjo darbininkų protesto demonstracijomis, mitingais ir

Jiems buvo atimta galimybė mokytis, tobulėti, siekti profesinio išprusimo. Prasidėjo persekiojimai. Didžiulis džiaugsmingas tautos pakilimas buvo užgniaužtas brutalia jėga. Daugelio gyvenimai buvo sulaužyti. Visa tai mes gerai žinome, tai iki smulkmenų pažįstama. Komunizmo brizdas visur buvo panašus.

Birželio pradžioje buvo gautas Vokietijos Bundestago prezidento kvietimas dalyvauti pagerbiant 1953 m. birželio 17 d. sukilimo aukas Berlyne. Tokius kvietimus gavo visi penki Tarptautinės buvusių politinių kalinių ir komunizmo aukų asociacijos (Inter-Asso) Prezidiumo nariai. Iškilmingame posėdyje, Bundestage, dalyvaujant Vokietijos vyriausybės ir Bundestago nariams, Bundestago prezidentas Wolfgangas Tirezė (Wolfgang Thierse) dėkojo, kad praėjus 50 metų po sukilimo ir beveik 13 metų po Vokietijos susijungimo atliktų tyrinėjimo darbų dėka birželio 17 d. veikėjai ir sukilimo svarba pagaliau išskirti iš istorijos šešėlių, viešai pripažinti ir įvertinti. Vokietijos Bundestago narių vardu jis nuoširdžiai sveikino Vokietijos komunistinio režimo aukų sąjungų atstovus, taip pat Inter-

Inter-Asso Prezidiumas po priėmimo Vokietijos Bundestage. Iš kairės: 1 - Vilmos Vasvari (Vengrija), 4 - Jure Knezovič (Kroatija), 6 - Vanda Briedienė (Lietuva), 7 - Ivan Stantčev (Bulgarija), 8 - Roland Bude (Vokietija)

streikais Rytų Berlyne, apėmė apie 700 miestų ir miestelių, jame dalyvavo per milijoną žmonių. Prasidėjęs darbininkų sukilimu, jis peraugo į politinį tautos sukilimą už laisvę, teisingumą ir vienybę visoje šalyje.

Šį sukilimą malšinti Vokietijos vieningajai socialistų partijai (SED) padėjo sovietų tankai. Sukilimas buvo užgniaužtas. Daugiau kaip šimtas žuvusiųjų, apie 13 tūkst. areštuota. Daugiau kaip du tūkstančiai kovotojų už laisvę neteko jos daugeliui metų. Daug jaunų žmonių negalėjo tęsti mokslo, baigti mokyklų, studijų. Jie buvo dešimtmečiui "pažymėti" ir atstumti nuo visuomeninio gyvenimo.

Asso Prezidiumo narius ir jos prezidentą p. Jurę Knezovičių.

Tai buvo vienintelė pavardė, paminėta Bundestago prezidento kalboje. Inter-Asso Prezidiumo nariams buvo parodytas didelis dėmesys, surengtas priėmimas.

Politinio atžvilgiu tai reiškia, kad didelės valstybės vadovybė (vien Berlyno gyventojų skaičius atitinka visos Lietuvos gyventojų skaičių) pripažįsta pasipriešinimo buvusiai komunistinei diktatūrai svarbą, pripažįsta pasipriešinusiųjų įnašą į Europos valstybių laisvėjimo procesą.

(B. d.)

Nuo Londono iki Karaliaučiaus

Didžiosios Britanijos sostinė Londonas jau seniai nematė tokio pompatiško užsienio valstybės vadovo sutikimo, koks buvo surengtas Rusijos prezidentui Vladimirui Putinui. Niekas neprisimena, kad kokiam nors monarchui būtų surengtas toks spektaklis. V.Putinas ir jo žmona keturių dienų vizito metu buvo netgi apgyvendinti karališkuosiuose rūmuose. Tokios garbės sulaukia retas Londono svečias. Tai galėtų atrodyti gana keistai, ypač po to, kai V.Putinas kartu su Prancūzijos prezidentu Ž.Širaku ir Vokietijos kancleriu G.Šrioderiu labai griežtai kritikavo JAV ir Didžiosios Britanijos karinę operaciją Irake.

Diplomatiniai santykiai tarp Rusijos ir Didžiosios Britanijos karalystės buvo užmegzti dar caro Ivano Žiauriojo laikais. Pats caras nuolat susirašinėjo su tuometine karaliene Elžbiete ir net siūlė jai savo "ranką ir širdį". Tiesa, karališkosios vestuvės neįvyko, o pirmasis aplankęs Londoną Rusijos caras buvo Petras Pirmasis, kuriam Anglijos sostinėje netgi paminklas pastatytas.

Vėliau Anglijoje lankėsi Aleksandras I (1814 m.), Aleksandras II (1874), Nikolajus II (1896) ir pagaliau 1956 m. SSKP gensekas Nikita Chruščiovas. Pastarasis demonstratyviai atplaukė į Londoną kreiseriu "Ordžonikidze". To vizito metu įvyko skandalas, kai vienas smalsus anglų naras, sumanęs apžiūrėti kreiserio dugną, neteko galvos. Nelaimėlis nežinojo, kad aplink kreiserį nuolat nardė sovietų žvalgybos nariai, kurie jį ir nugalabijo.

Sunku pasakyti, ko tokiu prašmatniu ir demonstratyviu priėmimu siekė Maskva ir Londonas. Vienas aukštas Kremliaus pareigūnas pareiškė, kad V.Putino vizitas Didžiojoje Britanijoje net 80 proc. buvo "protokolinis", o vienas Rusijos laikraštis netgi pavadino vizitą "ritualu".

Konservatoriškos britų tradicijos buvo demonstruojamos per visas V.Putino buvimo Londone dienas. Pradedant Rusijos prezidento ir karalienės Elžbietos II atvykimu į Bekingemo rūmus, baigiant oficialios Rusijos delegacijos priėmimu britų karalienės rezidencijoje. Anglijos laikraščiai ir televizija labai smulkiai aptarinėjo V.Putino žmonos Liudmilos tualetus ir spėliojo, koks gi rusų dizaineris ją taip apėngė. Dar labiau buvo šaipomasi iš V.Putiną lydėjusių ministrų A.Kudrino, I.Ivanovo, I.Jusufovo ir regionų vadovų J.Lužkovo, V.Serdiukovo, M.Prusako pasirodymo oficialiame karalienės Elžbietos II priėmime. Mat Rusijos delegacijos nariai atvyko į priėmimą pagal protokolą vilkėdami frakais. Ypač nepatogiai su tokia apranga jautėsi Maskvos meras J.Lužkovas, mėgstantis pasirodyti publikai su savo garsiaja "a la Lenin" kepurėle ir atlapotais marškinėliais.

Aišku, tai tik detalės, tačiau anglų publikai tai sukėlė daug juoko ir kalbų.

Tiesa, pabrėžtino paradiskumo atmosferą kiek sudrumstė dvi aplinkybės. Pirmoji – Čečėnijos karas. V.Putino vizito išvakarėse žinomi britų politikai ir žiniasklaida ragino Anglijos premjerą T.Bleirą pareikalauti, kad V.Putinas pagaliau nutrauktų Čečėnijos skerdynes. Beje, Londone gyvena vienas Čečėnijos kovotojų lyderių - Achmedas Zakajevs, kurį išduoti reikalauja Rusija. Antrasis Kremliaus ramybės drumstėjas - Anglijoje gyvenantis, save vadinantis "sąžinės kaliniu", oligarchas ir finansų magnatas Borisas Berezovskis. Buvo pasirodę pranešimų, kad B.Berezovskis, savo anglų bičiulių padedamas, bandys prasmukti į konferenciją energetikos klausimais, kurioje dalyvavo V.Putinas ir Anglijos premjeras T.Bleiras. Tačiau britų specialiosios tarnybos nariai uoliai sekė kiekvieną B.Berezovskio žingsnį ir, anot vieno Londono laikraščio, "šou nepavyko".

Oficialus V.Putino ir Didžiosios Britanijos premjero T.Bleiro pokalbis truko tik kiek daugiau kaip pusvalandį, tačiau abu vadovai daug bendravo neoficialiai. Rusijos prezidentas demonstravo savo draugiškumą ir pareiškė, jog kas buvo, tai buvo ir viską reikia pamiršti. V.Putinas tai sakydamas turėjo galvoje pirmiausia nesutarimus dėl Irako problemos. Nors tie nesutarimai, ypač iš Kremliaus pusės, buvo daugiau dirbtiniai ir pirmiausia nukreipti prieš Vašingtoną. Kaip rašė Londono laikraštis "The Guardian", Irako krizės metu pats V.Putinas du kartus telefonu skambino Anglijos premjerui ir net draugiškumo ženklan pasiuntė jam rusiškos vodkos butelį. V.Putino vizito metu buvo pasirašyti keli Rusijos susitarimai ekonomiais klausimais.

Vos grįžęs namo V.Putinas iš tautos balandžio vėl virto vanagu. Jis buvo atvykęs į Karaliaučius, kur įvairiais būdais demonstravo savo palankumą kariškiams ir amžiną Karaliaučiaus priklausomybę Rusijai. Ypač tą jėgos demonstraciją parodė V.Putino išplaukimas į Baltijos jūrą raketiniu kreiseriu "Maršal Ustinov", kur vyko bendros Rusijos, Baltijos ir Šiaurės karinių laivynų pratybos. Kai kurie apžvalgininkai V.Putino apsilankymą Karaliaučiuje ir jo dalyvavimą didelėse karinėse pratybose vertina kaip įspėjimą Lietuvai, siekiant priversti ją nusileisti ir sutikti su Maskvos sąlygomis dėl karinio tranzito. Akivaizdu viena - Rusijos imperinė politika nesikeičia. Tiesa, vienas iš valdančiųjų lyderių - "raudonasis" Vytenis (V.Andriukaitis) specialioje spaudos konferencijoje pabrėžė: "Rusijos politinėje sąmonėje įvyko milžiniškų pokyčių".

Sąskrydis Kreivakiškyje

Pakruojo r., šimtamečių liepų apsuptyje, puikuojasi išgyvenęs niokojimų negandas, palengva atgimstantis Kreivakiškio dvarelis.

Liepos 28 d. svetingieji šeiminkai, buvę tremtiniai ir LPKTS Pakruojo skyriaus nariai laukė gausaus būrio svečių – LPKTS vadovų, Šiaulių aps. skyrių narių ir šios organizacijos jaunosios kartos, sugužėjusios iš tolimiausių Lietuvos pakraščių. Kasmetine tradicija tapo Kreivakiškyje rengiami sąskrydžiai žymioms lietuvių tautai datoms atminti. Ta diena buvo skirta 1948-ųjų metų trėmimo 55-osioms metinėms paminėti ir LPKTS jaunosios kartos veiklai aktyvinti.

Prie simboliško, kaip anuomet Sibiro tremtyje, altorėlio šv. Mišias už mirusius toli nuo tėvynės ir kritusius Laisvės kovotojus aukojo Rozalimo parapijos klebonas Anicetas Kisielius. Po dvasingumo pamokos iškilmingoji šventės dalis – renginio vedėja, buvusi 1951 m. tremtinė, mokytoja M.Kelevišienė sąskrydžio vėliavas pakelti pakvietė garbingus šio krašto vyrus: 1941 m. sukilimo dalyvį, buvusį partizaną ir politinį kalinį T.Dantą ir Pakruojo r. Lygumų gen. P.Plechavičaus šaulių 02 atskirojo pulko būrio vadą A.Korsaką.

Sugiedota Tautinė giesmė, LPKTS Pakruojo sk. pirm. S.Janušauskienė tarė sveikinimo žodį. LPKTS Šiaulių aps. koordin. tarybos pirm. Č. Dirškė dar kartą priminė, kad 1948 m. gegužės 22 d. sovietinių pakalikų ordos pasipylė po sodybas – prasidėjo didžioji trėmimo banga. Lietuvių tautos genocido vykdytojų tikslas buvo sunaikinti kaimą – ištremti stambiuosius ūkininkus – partizaninio pasipriešinimo rėmėjus. 105 tūkst. lietuvių buvo išvežta į Sibiro platybes...

Tauri Kreivakiškio šeiminkė Ausma Palujanskienė skaitė eiliuotus prisiminimus apie šio sodžiaus gyventojų – tremtinių dalią ir sakė, kad šis dvarelis niekada nebebus toks, koks buvo tada, nes iš čia 1941 m. išvežtos trys gyvenusių žmonių kartos... LPKTS valdybos pirm. A.Lukša pasakodamas paties

išgyventus partizaninės kovos epizodus liudijo, kaip nepaisydami sunkių gyvenimo sąlygų požeminėse slėptuvėse, nepakankamai ginkluoti nelygioje kovoje, lydimi išdavysčių 10 metų narsiai kovėsi dori lietuviai su raudonoju siaubu. Tylos minute pakvietė pagerbti šio krašto žuvusiuosius. Ilgesingai nuskambėjo Lietuvos nacionalinės filharmonijos solisto D.Sadausko atlikta "Lietuva brangi". Ažuolo lapų vainikais apvainikuoti iškilniai šios šventės svečiai, tarp jų ir

semdamiesi patirties ir stiprybės iš lietuvių tautos istorijos. Taigi ugnis degančiuose fakeluose, lyg simbolis žmogiškosios šilumos, iš garbingų vyresniosios kartos vyrų rankų buvo perduota sąskrydžio jaunimui – tėvų tradicijų ir gyvenimiškosios patirties tęsėjams.

LPKTS Jaunimo komiteto pirm. V.Jogminienė dėkojo visiems, susirinkusiems iš tolimiausių Lietuvos kampelių. Tai ir įrodė, kad jaunajai kartai svarbi Lietuvos ateitis. Esame dėkingi savo tėvams,

Kreivakiškio šeiminkas V.Palujanskas (pirmas iš kairės) garbingų svečių apsuptyje

Sportinių varžytuvių momentas Juozo STANĖNO nuotr.

neseniai garbingą jubiliejų šventę Antanas Lukša ir varduvininkas dr. Povilas Jakučionis, visiems įteikti degantys fakelai. Nenuilstančioji LPKTS Pakruojo sk. pirm. S.Janušauskienė apdovanota LPKTS 2-ojo laipsnio žymeiniu "Už nuopelnus Lietuvai". Kreivakiškio apylinkės sudrebino KASP Prisikėlimo apyg. 6 rinkt. karių, vadovaujama K. Malinausko, ginklų salvės. Seimo narys LPKTS pirm. dr. P.Jakučionis sakė, kad ši iškilminga šventė primena gausų giminių susitikimą - juk čia susirinko kelios kartos. Tad kvietė visus, ypač jaunąją kartą, bendrauti, šnekėtis ir pagalvoti, kaip gyvename šandien, mąstyti, kaip gyvenime rytoj, nes, rodos, esame saugūs, tačiau nuo vyraujančio dvasios supuvimo mūsų neapsaugos niekas, tik patys

Pereinamąją Šiaulių aps. koordin. tarybos taurę, žinoma, laimėjo Šiaulių komanda. Jaunimo komiteto nariai gyvai diskutavo apie dešiniųjų partijų jungimąsi, kiekvienas reiškė savo nuomonę. Pokalbį inicijavo vienas iš LPKTS kūrėjų dr. P.Varanauskas. Sąskrydžio dalyviai padėkoję svetingajam šeiminkui V.Palujanskui, renginio vedėjai M. Kelevišienei bei visiems talkinusiems rankomis susikibę dar ilgai sukosi aplink įžiebtą laužą, vaišinosi pakruojietišku alumi, dainavo lietuviškas dainas, kurioms pritarė LPKTS Šiaulių sk. kaimo kapela "Tremties aidas". Ir tiek jaunieji, tiek vyresnieji jautėsi dar labiau sustiprėję ir suartėję - lyg viena didelė lietuviška šeima.

Dalia MACIUKEVIČIENĖ

Sveikata

Padėk sau pats

Sojų produktas

Vartojantys šį augalinį maistą nesunkiai atsikratys antsvorio. Produktas neturi cholesterolio, mažina riziką susirgti onkologinėmis ligomis, padeda sergantiems virškinamojo trakto ligomis, iš organizmo pašalina sunkiuosius metalus. Soja pagal maistinę ir biologinę vertę priskiriama prie gydomųjų produktų. Sojų baltymus organizmas lengvai pasisavina, o dėl jo teigiamų savybių - cholesterolio ir riebalų nebuvimo - padeda gydyti nutukimą, aterosklerozę, cukrinį diabetą, širdies kraujagyslių susirgimus. Soja turi maistinio pluošto, kuris gerina žarnyno darbą, sumažina auglių susidarymo storioje ir plonosiose žarnose riziką.

Dirbantys fizinį darbą, sportininkai, keliautojai kasdien turėtų suvalgyti ne mažiau kaip 100 g sojų produktų.

Būtina sojų gaminių paruošimo sąlyga - prieš gaminant patiekalus soją reikia 10-15 min. pavirti pagal skonį pasirinktame sultinyje: vištienos, jautienos, grybų, sojų ar kitame.

Svogūnų sultys

Jos turi nemažai gydomųjų savybių. Sergantiems hipertenzija ir ateroskleroze tikrai padės, jei pasigaminsite tyrėlę. Išspauskite svogūnų sulčių ir tiek pat (lygiomis dalimis) įdėkite skysto medaus. Ištrinkite ir padėkite į tamsią, vėsią vietą. Gerkite po valgomąjį šaukštą tris kartus per dieną. Geriausia - prieš valgi.

Pavargusias kojas reikia atgaivinti

Jums tikrai padės agurkinės vonelės. Susmulkinkite ir maišytuve sutrinkite kelis nepluotus stambius agurkus. Tyrėlę atvėsinkite šaldytuve, po to plakinį supilkite į vandens vonelę ir pamirkykite kojas pusę valandos.

Rūgščių ir šarmų pusiausvyra

Sveiko žmogaus organizme yra apie 20 proc. rūgščių ir 80 proc. šarmų. Šį balansą pažeisime vartodami per daug gyvulinės kilmės riebalų, saldumynų, alkoholio, kavos bei nikotino. Rūgščių ir šarmų pusiausvyra sutrinka ir nuolat patiriant stresus. Tokių nemalonumų išvengsime maudydamiesi šarmo vonioje. Reikia įberti į vonią šarminių druskų - natrio bikarbonato - ir nesunkiai atsikratysite rūgščių pertekliaus, pašalinsite susikaupusius šlakus, odai sugrąžinsite stangrumą.

Naudokitės saunos malonumais. Sausas karštis ir apsiliejimas vėsiu vandeniu iš organizmo šalina šlakus, nes valomasis efektas atsiranda esant intensyviai kraujotakai.

Kaip atsikratyti karpų

Karpas naikinti patartina ricinos aliejumi. Kasdien ryte ir vakare, prieš miegą, įtrinkite karpas ricinos aliejumi ir darykite tai, kol karpas išnyks.

Replika

Seimūnus išgąsdino piktu šunų šeiminkai

Rėksnių baimę politikai rodo ne pirmą kartą, todėl ir 2003 06 12 Seimo sprendimas dėl kovinių šunų stebino tik motyvacija, kad draudimas per brangiai atseitų valstybei (apie 2 mln. Lt - koks taupumas). Nieko sau cinizmas. Pavojingų šunų laikymo tvarka nustatyta. O kiek valstybei kainuoja sukanđiotų žmonių gydymas ir kita? Piliečių išgyvenimai valstybei, žinoma, nerūpi. Piktina tai, kad seimūnai net nesivargino galutinį sprendimą priimti tik išsprendus šunų laikymo tvarkos ir kontrolės klausimą. Pats Teisės komiteto pirmininkas prof. A.Sakalas akcentuoja, kad neaišku, kas juos kontroliuos! Tai-

gi priėmę netvarkingai laikomiems pavojingiems šunims pataikaujantį įstatymą šį klausimą ir toliau paliko atvirą, nes seimūnai užimti tokiais "svarbiais" ir jau tapusiais įkyriais klausimais kaip lyčių lygybių, homoseksualistų teisių, transversų gydymo ir pan. Tiesa, per TV dažnai matome, kad garsus politikas (ne tik mūsų šalyje) būtinai turi ir šunį. Ir ne bet kokį, bet didelį drimbą! Tai tartum prestižo atributikos dalis šalia, sakysim, prabangaus automobilio. Gal šis įtakingų politikų snobizmas lėmė tokį anti-konstitucinį sprendimą?

Edvardas SKRITULSKAS

Edvardas SVILAINIS

1954 metais Intoje jau po tunelio kasimo bandant pabėgti iš pirmosios šachtos, po tardymų ir t.t., nesugebėję sudaryti bylos, mane, Edvardą Svilainį-Dulkę, ir Joną Valaitį-Viesulą iš kalėjimo atvežė į 2-ąjį lagerį. Drauge su mumis buvo gabenama grupė įtariamųjų: Balys Sadauskas-Naras, Juozas Kliučinskas, Juozas Eidukevičius-Dzūkas bei kiti. Vienas iš tunelį kasusiųjų – Algis Šidlauskas buvo paliktas Intos 1-ajame lageryje. Taigi 1954 m. pabaigoje atsidūrėme Vorkutoje. Patekome į vagių lagerio "peresyšką". Vagys zonoje gyveno laisvai, o visi kiti – spygliuota viela aptvertuose barakuose. Praėjus porai savaitių, buvome išvežti į darbo lagerius. Aš, Balys Sadauskas, Juozas Kliučinskas, Juozas Eidukevičius ir dar keletas intiškių patekome į 40-osios šachtos lagerį. Greitai susipažinome su lagerio gyventojais ir įsitraukėme į šio lagerio kasdienybę. Aš buvau atsiskaitęs dirbti dar Intos šachtoje, savo atsisakymą pakartojau ir čia. Padedant vietiniams kaliniams, pavyko įsitaisyti dirbti šlako blokų (plytų) gamyklos teritorijoje pas lietuvių skulptorių ir geologą Praną Baneliūną, kuris ten turėjo savo dirbtuvę. Tapau jo padėjėju ir darbininku. Liejome iš gipso įvairias statulas, karnizus, atlikdavome gipso darbų užsakymus. Tarp užsakovų buvo ir gyvenančių laisvėje! Taigi toks buvo mano darbas ir gyvenimas 40-osios šachtos ("Milijonkės") lageryje, kuriame buvo laikoma daugiau kaip 6 tūkstančiai įvairiausių tautybių ir pažiūrų žmonių. Daugiausia buvo ukrainiečių, lietuvių, latvių, estų.

Streikui buvo ruošiasi

Dar prieš atvežant mus iš Intos, čia jau buvo ruošiamasi 1955 m. visuotiniam Vorkutos lagerių streikui. Tiesa, jis tuomet buvo vadinamas sukilimu. Koordinacinis komitetas buvo 62-ajame baudžiamajame lageryje, kadangi jame buvo visos Vorkutos lagerių atstovų ir palaikė pastovius ryšius su visais lageriais – taigi ir su mūsų 40-ąja šachta. Įsitraukęs į šios šachtos lagerio organizacinę grupę, aš pradėjau susirašinėti su 62-ojo baudžiamamojo lagerio organizacinio komiteto nariais: Jonu Valaičiu, Edvardu Buroku ir Ignu Uogintu. Pasirašinėčiau Dulkės slapyvardžiu. Pirmiausia reikėjo suderinti visų streikuosiančių Vorkutos lagerių reikalavimus bei streiko organizacinius ypatumus pagal vieno ar

kito lagerio konkrečią padėtį, streiko paskelbimo pradžią. Tolesnė streiko eiga jau priklausė nuo kiekvieno lagerio aktyvistų ir administracijos agresyvumo. Na, ir nuo sėkmės, kuri mus lydėjo. Reikėjo lageryje išlaikyti tvarką, apsaugoti nuo galimų provokacijų: gaisro ir įvairiausių išsišokimų, kad administracija neišprovokuotų įsibrovimo į zoną dėl netvarkos, gaisro ar kitų priežasčių.

1955 m. liepos viduryje prasidėjo Vorkutos lagerių visuotinis streikas. Apie jo pradžią žinojo tik tie, kuriems reikėjo, ir tiek, kiek reikėjo žinoti. Buvo sudarytos grupės. Pirmoji turėjo užimti štabo baraką, kuris buvo netoli "vachtos" (vartų su sargybos postu). Ten buvo radijo stotis, perduodanti lageriui visus čekistų įsakymus: rytą – "podjom" – keltis ir į darbą, vakare – "otboj" – miegoti. Kitos grupės paskirtis buvo sudrausminti nepaklusnius, kurie nevykdė mūsų nurodymų. Saugantis nuo galimų provokacijų, buvo budi-

limoms provokacijoms ir t.t.

Lageris streikavo

Mūsų grupė drauge su ukrainiečiais budėjo prie vartų ("vachtos"). Uždavinys buvo sudrausminti nepaklusnius. Tokių nors ir ne daug, bet atsirado. Juos teko priversti grįžti į barakus. Tuo metu keitėsi prižiūrėtojų paminos ir jie išgirdo per radiją perduodamą mūsų pranešimą. Išgirdę puolė į štabo baraką, bet buvo jau vėlu. Lageris streikavo. Prižiūrėtojus perspėjome, kad į zoną nieko neleidžiame, išskyrus laisvą gydytoją. Pareiškėme jiems, jog paskelbėme streiką ir reikalaujame, kad atvyktų komisija iš Maskvos, o su vietine lagerio vadovybe derybų nevesime.

Siaip ėjo normalus lagerio gyvenimas, tik niekas nedirbo. Laikėmės tvirtai, nors visus kankino nervinė įtampa ir nežinomybė. Iš atminties dar nebuvo išdėlę 1953 metų įvykiai, nusinešę daugybę aukų. Tada vietos čekistams pavyko išprovokuoti riaušes ir sukurti pretekstą įsikišti gin-

nebuvo lengva surengti: visą parą šviesu, visur žmonės... Gal po savaitės mūsų ramybę pamėgino sudrumsti lagerio administracija. Vandens siurblinė buvo už zonos, tad administracija pabandė nutraukti vandens tiekimą. Be vandens lageryje liko apie 6000 žmonių ir dar ligoninė... Žmonėms reikėjo gamintis maistą, virinti vandenį ("kviatoką") gėrimui ir t.t. Ne juokai. Nutarėme kasti duobę ir rinkti vandenį. Bet mus išgelbėjo vyr. gydytojas. Jis užprotestavo tokius administracijos veiksmus dėl galimos epidemijos. Tada vandenį ėmė tiekti. Praėjus kelioms dienoms po šio incidento, iš Maskvos atvažiavo komisija – gal penki ar šeši "ponai". Su jais į zoną atėjo lagerio viršininkas ir "operas". Prie vartų pastatėme stalą, uždengėme švaria staltiese. Iš viso lagerio surinkome kėdes, taburetes, suolus. Susirinkome visi. Kalbėjo vienas visų vardu. Pirmas reikalavimas – įvykdyti 1953 metų sukilimo reikalavimus, t.y. peržiūrėti bylas, leisti į darbą

kurio metu nukirpome plaukus lagerio režimo viršininkui ir paskelbėme trijų dienų gedulą. Iškelėme ant vandens siurblinės juodą vėliavą (juodą čiuzinio impilą) ir tris paras neįsileidome į zoną valdžios. 62-asis lageris yra Vorkutos mieste, todėl čekistai nedrįso imtis jokios prievartos. Tik sustiprino sargybą ir po trijų dienų paskelbė viso lagerio etapą. Per dieną jam buvome paruošti, o vakare jau sėdėjome gyvuliniuose vagonuose, tempiamuose į tolimą kelionę per Uralą, Krasnojarską ir Irkutsko sritį, Taišeto rajoną. Atvykome į Ozerlago karaliją... Mus išlaipino Vychariovkos stotyje ir nuvarė į galutinę gyvenvietę miškuose (taigoje), į buvusius japonų belaisvių lagerius, ties Andziobos stotimi. Čia praleidome visą 1955-1956 metų žiemą. Į darbą niekur nevarė, tik išvesdavo į taigą malkų lagerio reikmėms pargabenti.

Atėjo kitas laikotarpis

1956 metais iš Maskvos po visus sovietų lagerius pradėjo važinėti komisijos ir "dosniai" dalyti – kam laisvę, kam trumpesnį bausmės laiką. Atėjo didysis "tautų kraustymosi" laikotarpis: paleistieji skubėjo namo, likusieji buvo renkami į Mordovijos ir kitus specialius koncentracijos lagerius. Tada atrodė, kad sudrebėjo komunistinės Rusijos pamatai ir baigiasi didžiojo sovietų GULAG'o galybė...

1955 m. Vorkutos visuotinio streiko organizacinio komiteto narius iš 62-ojo baudžiamamojo lagerio perkėlė į Gorkio, Vladimiro ir kitus SSRS kalėjimus. Likusius lageryje, tarp jų ir mane, kaip jau minėjau, vėliau išgabeno Sibiran – į Taišeto rajoną. Aplinkui buvo vien NKGB tarnautojų ir lagerių sargybos gyvenvietės. Su vietiniais lageriais ryšių neturėjome. Dirbti atsiskaitėme. Tačiau ir čia galiausiai mus pasiekė 1956 m. komisijų rojus: ką paleido, kam sutrumpino bausmės laiką – kaip ir visuose GULAG'ų imperijos lageryuose...

Didžiojuosi streiko organizatorių ir jų bendraminčių ryžtu ir pasiukojama kova dėl kalinių – ne tik mūsų pačių, bet ir visų tuo metu kalėusių – išsilaisvinimo. Šis judėjimas privertė valdžią sušvelninti režimą, netiesiogiai priartindamas blogio imperijos žlugimą ir Lietuvos valstybės atgimimą.

Vorkutos koncentracijos stovyklos prie 10-osios ir 11-osios šachtų

ma zonoje ir barakuose. Visos vidaus tarnybos – virtuvė, kepykla, maisto paskirstymo ir ligoninės aprūpinimo skyriai – dirbo normaliai. Laisvas gydytojas lankė ligonius. Visa tai vyko darniai, kadangi vakarų ukrainiečiai ir lietuviai buvo gerai suderinę savo veiksmus.

1955 metų vieną liepos ankstų rytą visi buvome savo vietose. Pirmoji grupė užėmė radijo stotį ir pranešė visam lageriui, kad skelbiamas visuotinis Vorkutos lagerių streikas, kuriame dalyvaujame ir mes – 40-osios šachtos kaliniai. Pareiškėme, jog į darbą neisime tol, kol sulauksime komisijos iš Maskvos. Trumpai išdėstėme reikalavimus ir paraginome visus laikytis ramiai, nepasiduoti ga-

kluotai kariuomenei. Tačiau dabar to nebuvo. Į lagerio zoną niekas nesiveržė. Tik kartą lagerio viršininkas ir "operas" (operatyvinis darbuotojas) prie vartų bandė įkalbinti kalinius, kad eitų į darbą, bet vėliau ir tie dingo ir daugiau nesirodė. Aplink lagerį sustiprino sargybą. Bokšteliuose budėjo po du sargybinius su kulkosvaidžiais. Tuo laiku Šiaurėje nakties nebūna, dienos karštos. Atlaikę pirmąjį sukrėtimą, žmonės kepinosi prieš saulutę ir laukė, kuo viskas baigsis. Tiktai mūsų nematomas organizacinis centras koregavo viso lagerio gyvenimo tvarką. Didesnių vidinių sukrėtimų neįvyko, tik šimtasiūlė kažkas buvo uždegęs. Tiesą sakant, stambesnę provokaciją

be sargybos, sušvelninti vidaus tvarką (lagerio režimą) ir nieieškoti streiko organizatorių. Komisija lengvai su viskuo sutiko ir pažadėjo nedelsiant pradėti vykdyti įsipareigojimus. Po pusantros savaitės "poilsio" visas lageris pradėjo darbą. Iš tiesų lageryje tapo juntamai laisviau. Dugelį kalinių išleido dirbti be sargybos, kai kas net įsitaisė gyventi už lagerio. Kokį mėnesį pagyvenome ir mes. Bet po to mus – streiko aktyvistus – surinko ir nugabeno į 62-ąjį baudžiamąjį lagerį. Nukirpo plaukus ir vėl tapome senjojo režimo kaliniais. Be to, čekistai šalia 8-osios šachtos išprovokavo politinių kalinių ir kriminalistų skerdynes. Su lagerio administracija iškilo incidentas,

Pagerbti partizanai Čiobiškyje

Renginio metu, kai buvo minima Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės diena, Širvintų dekanas J. Dabravolskas Širvintų seniūnijoje pašventino tris pokario metais žuvusiems partizanams pastatytus paminklus. Vienas jų - Rusių Rago kaime, antras - Darvyduose, trečias - prie buvusios Bagdonavičių sodybos. Paminklų tekstus parengė LGGRTC.

Musninkuose ir Kiauklių miestelio centre paminklai iškilo jau anksčiau.

Į renginį atvyko Vyčio Kryžiaus ordino kavalierius dim. plk. mons. A. Svarinskas, LLKS pirmininko pav. dr. J. Parnaruskas, Lietuvos krašto apsaugos bičiulių klubo pirm., ats. mjr., "Varpo" redaktorius A. Burokas, Vilniaus Sąjūdžio tarybos narys K. Vidžiūnas, LLKS Didžiosios Kovos apyg. vadas A. Švenčionis, Prisikėlimo apyg. partizanas žvalgybininkas V. Janušauskas, pirmasis Lietuvos pasienio vadas V. Česnulevičius, LKKSS Vilniaus apskr. pirm. Z. Jankauskas, LAKS plk. ltn. A. Gasparas, LGGRTC pasipriešinimo dalyvių teisių komisijos pirm. E. Stancikas, partizanų vado A. Morkūno-Plieno dukra A. Morkūnaitė-Čaplikienė, S. Užupienė.

Apie didvyrišką Čiobiškio partizanų kovą, politinę Lietuvos situaciją kalbėjo gausiai dalyvavę svečiai, rajono meras, dekanas. Dainavo Vilniaus įgulos karininkų ramovės vyrų choras "Aidas" (vad. T. Šumskas), eiles skaitė širvintiškis poetas P. Malinauskas. Kareiviai ir partizanai gėlių vainiką padėjo ant Čiobiškio kapinėse palaidotos Žaliojo Velnio žmonos, žuvusios nuo sribų kulkos Pignonse, kapo.

Steponas LIKTORAVIČIUS

Liepos 13 d. (sekmadienį) kviečiame dalyvauti **Obelių šilo mūšio, vykusio 1945 m. liepos 13 d., atminimo įamžinimo iškilinėse** Obeliuose, Rokiškio rajone.

12 val. šv. Mišios Obelių bažnyčioje. Vėliau - numatyti renginiai pagal programą.

Rengėjai: LGGRTC, LR krašto apsaugos ministerija, Rokiškio r. savivaldybė bei Obelių istorijos muziejus.

Netekome dar vienos kovotojos

LPKTS Kėdainių skyrius ir gausiai susirinkę velionės giminės bei draugai į Amžinojo poilsio vietą (Kėdainių Kauno g. kapinėse) palydėjo LLKS dalyvę Bronę Liutkevičiūtę-Vitkauskienę-Vaidilutę, gimusią 1927 m. Grinkiškio valsč., Martinaičių k., ūkininko šeimoje.

1945 m. Bronė-Vaidilutė ir jos brolis Česlovas pradėjo savo veiklą LLKS Prisikėlimo apygardoje. Šios apygardos ryšininkė Vaidilutė iki suėmimo 1949 m. stropiai saugojo jai patikėtas paslaptis. Prisikėlimo apygardos teritorijoje vyko aukščiausio lygio LLKS vadų susirinkimai, kurių saugus darbas priklausė nuo visų grandžių darnios veiklos. Bronės indėlis liko kovos dalyvių atmintyje.

1949 m. Bronė Liutkevičiūtė areštuota. Tardyta Grin-

Pro memoria

kiškyje, Šiauliuose ir Vilniuje. Nuteista ilgiems nelaisvės metams rūsčioje Šiaurėje. Lageriai, miško darbai, traumas, etapai kartu su vagimis... Ir pagaliau - laisvė. Likimas ją suvedė su buvusiu politiniu kaliniu Jonu Vitkausku. Parvažiavus į Lietuvą buvo pasiūlyta grįžti ten, iš kur atvažiavo!..

Pagaliau Lietuva laisva... Sąjūdis... Bronė prisidėjo, kur galėjo.

Šių metų balandžio 11 d. ši garbinga moteris iškeliavo į Amžinybę.

Užjaučiame šeimą ir artimuosius.
LPKTS Kėdainių skyrius

Skelbimai

Liepos 12 d. (šeštadienį) Panėvėžio Katedros parapijos salėje (pastatas Katedros šventoriuje) įvyks Irkutsko sr. Tuluno miesto ir rajono tremtinių tradicinis susitikimas. Šv. Mišios Katedroje 10 val. Registracijos pradžia 8 val. Po šv. Mišių bendros vaišės, dainos ir pašnekesiai. Kviečiame dalyvauti su vaikais ir vaikaisiais.

Teirautis tel. (8-45) 464443, 446595.

Liepos 12 d. kviečiame į tradicinį susitikimą Šiauliuose tuos, kurie buvo ištremti į atšiaurią **Alzamajaus r. gyvenvietę**.

Pradžia 12 val. šv. Mišiomis šv. Petro ir Povilo katedroje. Bendrausime "Margių" kolektyvinio sodo svetainėje.

Liepos 13 d. (sekmadienį) Šakių r., Griškabūdyje, prie 1945-1947 m. buvusio MGB pastato, bus atidengta atminimo lenta. 12 val. Griškabūdžio bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios. Kviečiame dalyvauti.

Liepos 19 d. (šeštadienį) Druskininkuose įvyks 1946-ųjų vasario 18 d. **tremtinių susitikimas**.

12 val. šv. Mišios Druskininkų bažnyčioje. Vėliau bendrausime Veisiejų katilinės salėje.

Užjaučiame

Tragiškai žuvus dukrelei ir sesutei

Aistei KERŠULYTEI nuširdžiai užjaučiame LPKTS Alytaus sk. pirmininką **Mindaugą Keršulį**, jo žmoną Vidmantę ir sūnus.
LPKTS Alytaus skyrius

Dėl dukters **Aistės KERŠULYTĖS** tragiškos žūties nuširdžiai užjaučiame LPKTS Alytaus sk. pirmininką **Mindaugą Keršulį**.
LPKTS valdyba

Liepos 26 d. (šeštadienį) organizuojama išvyka "**Vyčio ir Algimanto apygardų partizanų kovų keliais**".

Kelionės pradžia - 9 val. Panevėžyje, Nepriklausomybės a., prie LPKTS Panevėžio sk. būstinės. Numatoma aplankyti svarbiausias Vyčio apyg. partizanų kautynių ir žūties vietas, paminklus, kapinaites. Kelionės maršrutas: Panevėžys, Vaišvilaičiai, Krekenava, Pašilių miškas, Ramygala, Pašilaičiai, Raguva, Putiliškių kapinės.

Algimanto apyg. maršrutas: Raguva-Troškūnai, Milaikiškiai-Vaizdeliai, Subačius, Kupiškis, Šimonių giria, Dieninio ežeras, Andrioniškis. Kelionės pabaiga apie 22 val. Anykščiuose.

Smulkesnę informaciją ir maršrutų schemas paskelbsime kituose "Tremtinio" numeriuose.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Aldona Petronėlė Simutienė 1919-2003

Gimė Luknės k., Skuodo r. Po vyro arešto 1949 m. su dukrele Irena ištremta į Krasnojarsko sr., Jemeljanovo r. Dirbo stiklo fabrike krovike. Iš lagerio į tremtį atvažiavus vyrui visa šeima 1959 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Skuode ir dirbo Skuodo virvių fabrike. Vyrui mirus, gyveno Kaune su dukros šeima.

Palaidota Skuodo kapinėse.
Nuširdžiai užjaučiame dukrą su šeima ir artimuosius.

LPKTS Kauno skyrius

Elena Petraitenė 1921-2003

Gimė Šambalionių k., Krekenavos valsč., Panevėžio r. 1951 m. ištremta į Tomsko sr., Asinovsko r., Tunguskij Boro gvv., su brolio šeima. Motina mirė, kai Elena buvo visai maža. Tėvas mirė likęs Lietuvoje. 1958 m. grįžo iš tremties, apsigyveno tėvų sodyboje, svirne, nes gyvenamasis namas buvo beveik sugriuvęs. Vėliau persikėlė gyventi į Panevėžį. Išteikėjo. LPKTS Panevėžio sk. narė nuo 1996 m.

Palaidota Krekenavos kapinėse, šalia tėvų.
Nuširdžiai užjaučiame vyrą ir artimuosius.

LPKTS Panevėžio skyrius

Zofija Jotkevičiūtė-Mačiulienė 1925-2003

Gimė ir augo Tauragės aps., Kvėdarnos valsč., Gringždų k., ūkininko šeimoje. 1950 09 01 šeima ištremta į Chabarovsko kr. Perejaslovoko r. Kijos k. Dirbo miško darbus. Grįžo į Lietuvą 1957 m. Gyveno Tauragėje. Buvo aktyvi LPKTS Tauragės sk. narė. Dainavo "Tremtinio" chore, giedojo bažnyčios chore.

Nuširdžiai užjaučiame seserį su šeima ir artimuosius.

LPKTS Tauragės sk. ir "Tremtinio" choras

Jonas Naginevičius 1931-2003

Gimė Atmainų k., Kaišiadorių r., mažažemių šeimoje. Dalyvavo partizaniniame judėjime. Suimtas 1951 m., kalėjo Irkutsko ir Omsko lageriuose. Į Lietuvą grįžo 1955 m. Apsigyveno Kaišiadoryse, sukūrė šeimą. Užaugino sūnų Vytautą ir dukrą Daivą.

Palaidotas Kaišiadorių kapinėse.
Nuširdžiai užjaučiame žmoną ir vaikus.
LPKTS Kaišiadorių skyrius

Jonas Jotautas 1937-2003

Gimė Vėriškių k., Radviliškio r. 1949 03 25 su tėvais ištremtas į Irkutsko sr. Tuluno r. Kukučėjus k. Vėliau gyveno Tulune, dirbo spirito fabrike. Į Lietuvą grįžo 1957 m. Gyveno Panevėžyje. Buvo LPKTS Panevėžio skyriaus narys. Paliko tris sūnus.

Mirė ir palaidotas Kėdainiuose.
Užjaučiame sūnus ir artimuosius.

LPKTS Panevėžio skyrius

Antanas Vaitulevičius 1926-2003

Gimė Javaišonių k., Alytaus r. 1946 m. areštuotas ir nuteistas 7 m. Kalėjo Mordovijos lageriuose. Po to gyveno tremtyje - Krasnojarsko kr. Jenisejaus r. Į Lietuvą grįžo 1956 m. Su žmona nuvyko į jos tėviškę. Gyveno ir dirbo Širvintose.

Palaidotas Paširvinių kapinėse.
Nuširdžiai užjaučiame velionio žmoną ir artimuosius.
LPKTS Širvintų skyrius

